

**ART. 6.4 VAN HET BENCHMARKINGCONVENANT
'HET GEBRUIK VAN ALTERNATIEVE MAATREGELLEN'**

1. Inleiding

Art. 6.4 van het benchmarkingconvenant biedt de mogelijkheid om in bepaalde omstandigheden de wereldtop te bereiken door alternatieve maatregelen. In het convenant wordt enkel het principe geschetst zodat deze bepaling verder moet uitgewerkt worden vooraleer er door een Onderneming beroep op kan worden gedaan. Deze uitwerking is het voorwerp van deze toelichting.

Art. 6.4 van het benchmarkingconvenant :

“Indien met de in de leden 2 en 3 genoemde maatregelen de Wereldtop niet tegen 2008 kan worden bereikt, zal de Onderneming alsnog zo snel mogelijk, doch uiterlijk in het jaar 2012, ofwel de Wereldtop hebben bereikt, ofwel een andere aanvaardbare benadering hebben gerealiseerd met een gelijkwaardig resultaat op het gebied van energie-efficiëntie. Hierbij kan gedacht worden aan het inzetten van flexibele instrumenten, te weten Joint Implementation, Clean Development Mechanism en Emission Trading, nadat de toepassingsmodaliteiten van deze instrumenten in het Vlaams Gewest zijn vastgelegd.”

2. In welke omstandigheden kunnen alternatieve maatregelen worden ingezet ?

In het kader van het benchmarkingconvenant dienen verspreid over de tijd verschillende energieplannen te worden opgesteld. Uitgezonderd voor sommige late toetreders of nieuwkomers is het energieplan van de tweede convenantronde een actualisatie van het vorige energieplan.

Art. 6.4 bepaalt dat, indien het niet mogelijk was om in het kader van de eerste convenantronde tegen 2008 zo snel mogelijk de wereldtop te bereiken door het zo snel mogelijk nemen van rendabele (uiterste toepassingsdatum eind 2005) en daarna minder rendabele maatregelen (uiterste toepassingsdatum eind 2007), de vestiging dan de keuze heeft om, ofwel alsnog zo snel mogelijk, doch uiterlijk in 2012, de wereldtop te bereiken door het zo snel mogelijk nemen van onrendabele maatregelen, ofwel een gelijkwaardig resultaat te bereiken op het gebied van energie-efficiëntie door het nemen van de verder gedefinieerde alternatieve maatregelen. Deze alternatieve maatregelen komen dan in de plaats van die onrendabele maatregelen.

Voor de uitvoering van de maatregelen uit het energieplan van de tweede convenantronde, houdt het convenant dezelfde timing aan als voor het eerste energieplan. Conform artikel 5 lid 9, samen te lezen met artikel 6 en verder verduidelijkt door punt 3.5 van de toelichting van de Vlaamse Regering van 14 februari 2003, dient op basis van het energieplan van de

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.

tweede convenantronde zo snel mogelijk, uiterlijk in 2012, de aangepaste wereldtop bereikt te worden, nl. door het zo snel mogelijk nemen van de rendabele en/of de minder rendabele en/of de onrendabele maatregelen. Ook hier mogen er onrendabele maatregelen vervangen worden door de verder gedefinieerde alternatieve maatregelen met een gelijkwaardig resultaat op het gebied van energie-efficiëntie.

De rendabele en minder rendabele maatregelen, geïdentificeerd in het energieplan van de eerste convenantronde, moesten waar nodig voor het halen van de wereldtop reeds zo snel mogelijk, doch uiterlijk 31 december 2007 genomen zijn.

Voor de nieuw geïdentificeerde rendabele en minder rendabele maatregelen uit het energieplan van de tweede convenantronde, die waar nodig voor het halen van de wereldtop zo snel mogelijk moeten worden genomen, wordt de uiterlijke toepassingsdatum ervan respectievelijk vastgelegd op 31 december 2009 voor de rendabele maatregelen en 30 juni 2011 voor de minder rendabele maatregelen. Van deze data kan om bedrijfsspecifieke redenen worden afgeweken in samenspraak tussen de vestiging en het Verificatiebureau, cf. artikel 6, lid 5 en lid 6 van het benchmarkingconvenant.

Respectievelijk zijn 'het bereiken van de wereldtop' en het 'zo snel mogelijk' bereiken ervan, resultaatsverbintenissen van het convenant. Deze zijn samen met de uiterlijke toepassingsdata voor het zo snel mogelijk uitvoeren van de verschillende categorieën van maatregelen (rendabel, minder rendabel en onrendabel) opgenomen in de door het Verificatiebureau gevalideerde energieplannen. Zoals eerder gesteld kan de derde categorie van maatregelen (onrendabel) eventueel ingevuld worden via de verder gedefinieerde alternatieve gelijkwaardige maatregelen,

De alternatieve maatregelen kunnen dus ten hoogste in de plaats komen van de zogenaamde *onrendabele maatregelen*, d.w.z. maatregelen met een IRR < 6%.

3. Aan welke criteria moeten de alternatieve maatregelen voldoen?

Art. 6.4 bepaalt dat de alternatieve maatregel een gelijkwaardig effect moet hebben op het vlak van energie-efficiëntie en dat deze gerealiseerd moet zijn in 2012 (of eerder als het bereiken van de wereldtop eerder was voorzien).

Gezien het huidige convenant slechts een looptijd heeft tot 2012 en het onduidelijk is welke energie-efficiëntie-eisen er door Europa na 2012 gesteld zullen worden, wordt er geopteerd voor een juridisch uitvoerbare benadering waarbij het extra energieverbruik veroorzaakt door de toepassing van art. 6.4, gecompenseerd wordt vanaf de hieronder gedefinieerde limietdatum, onafhankelijk van de in het energieplan voorziene uitvoering van de desbetreffende maatregel(en) tot het einde van de looptijd van het convenant (31/12/2012). Volgens het convenant dienen de Ondernemingen zo snel als mogelijk doch ten laatste in 2012 de wereldtop te bereiken. Hoe een maatregel "zo snel mogelijk" wordt genomen, wordt bepaald door artikel 6.5 van het convenant en geverifieerd door het VBBV (goedkeuring van het energieplan). Dit verzekert het gelijkwaardig resultaat op het gebied van energie-efficiëntie.

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.

Een alternatieve maatregel moet dus een compensatie vormen voor het extra-energieverbruik dat veroorzaakt wordt door het niet bereiken van de wereldtop in 2012 vanaf 1 januari 2010 gedurende de resterende looptijd van het convenant.

4. Hoe wordt de resterende afstand tot de wereldtop bepaald die ingevuld kan worden met alternatieve maatregelen?

Er wordt bij de monitoring 2013 berekend hoeveel primaire energie (PJ) er resteert ten opzichte van de wereldtop bij reële productie door het niet uitvoeren van onrendabele maatregelen, na het in mindering brengen van de primaire energie (PJ) gerelateerd tot maatregelen uitgesloten door toepassing van de aftopping voorzien in art. 6.6 tweede lid van het benchmarkingconvenant (toelichting 14) en in rekening brengen van pardonabele afwijkingen, (bv. het verschuiven van stilstandgebonden maatregelen, ...). Energiebesparingen van maatregelen voorzien in het energieplan in 2012 worden na uitvoering volwaardig in rekening gebracht.

5. Waaruit kan de alternatieve maatregel bestaan?

Uit art. 6.4 ("Hierbij kan gedacht worden aan de inzet van flexibele instrumenten ...") blijkt dat de alternatieve maatregel kan bestaan uit de inzet van flexibele instrumenten, maar dat ook andere alternatieve maatregelen zouden kunnen uitgewerkt worden. Wat de flexibele instrumenten betreft, wordt in het convenant ook hier enkel het principe gesuggereerd en wordt hiervoor geen concrete maatregel uitgewerkt.

5.1. Milieuvriendelijke energieproductie - WKK

Een eerste alternatieve maatregel bestaat erin dat de primaire energiebesparing van een WKK, die niet geïntegreerd is in de benchmark, kan worden gebruikt om de ATW (zie 4) te verkleinen zoals beschreven in bijlage van deze toelichting.

5.2. Emissierechten

Emissierechten zijn overdraagbare rechten om gedurende een bepaalde periode 1 ton CO₂ equivalent aan BKG uit te stoten. Van toepassing zijn hier de types die de ondernemingen kunnen verwerven.

De alternatieve maatregel bestaat er dan in dat de betrokken Onderneming aan het Vlaamse Gewest de hoeveelheid emissierechten overmaakt die overeenstemt met het te compenseren energieverbruik.

5.2.1. Berekening van het aantal aan te kopen emissierechten

Het verband tussen emissierechten en de hoeveelheid energie die de alternatieve maatregel moet compenseren wordt bepaald door de CO₂-uitstoot van de primaire fossiele energie die overeenstemt met het te compenseren energieverbruik. Er kan enkel rekening gehouden worden met primaire fossiele energie omdat er, bijvoorbeeld voor nucleaire energie, een bepaalde hoeveelheid nucleair opgewekte energie niet in verband kan gebracht worden met een bepaalde hoeveelheid CO₂-uitstoot.

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.

5.2.2. De hoeveelheid emissierechten die een bedrijf dient aan te kopen wordt als volgt berekend:

- a) de primaire niet-bespaarde energie berekend conform punt 4 en na eventuele toepassing van 5.1. wordt opgesplitst naar primair brandstofverbruik en primair elektriciteitsverbruik volgens de energiemix van de site;
- b) voor brandstofverbruik wordt de niet gerealiseerde besparing omgezet naar CO₂ via de emissiefactor van de betrokken brandstof(fen);
- c) voor elektriciteitsverbruik wordt de niet gerealiseerde besparing omgezet naar CO₂ met behulp van de emissiefactor van het huidige STEG-park in Vlaanderen, die beschouwd kunnen worden als de marginaal in te zetten centrales. Voor bepaling van deze emissiefactor wordt verwezen naar de beschikking van de EU commissie omtrent de referentie rendementen voor gescheiden opwekking van elektriciteit en warmte¹.
- d) de som van de berekeningen onder c) en d) geeft de hoeveelheid CO₂ in 2012 die onder de vorm van emissierechten gecompenseerd moet worden ter vervanging van de interne maatregelen. Het totaal aantal over te dragen emissierechten wordt berekend door de vermenigvuldiging van de hoeveelheid CO₂ in 2012 met het aantal jaar vanaf de limietdata uit paragraaf 3 tot het einde van het convenant.

Het betrokken bedrijf berekent volgens bovenstaande regels de hoeveelheid CO₂ (ton) die niet bespaard wordt en dus d.m.v. emissierechten aangekocht zal worden. Het VBBV verifieert deze berekening.

5.2.3. Emissierechten die in aanmerking komen voor inlevering in het kader van art. 6.4

De emissierechten die in aanmerking komen voor inlevering in het kader van art. 6.4 zijn:

- a) Certified Emission Reductions (CER's);
- b) Emission Reduction Units (ERU's);
- c) EU allowances (EUA's).

Combinaties van deze verschillende soorten emissierechten zijn mogelijk.

De toepassingsmodaliteiten van deze types emissierechten in het Vlaams gewest zijn bepaald door het REG decreet van 4 april 2004 en het besluit van de Vlaamse regering inzake verhandelbare emissierechten voor BKG van 7 december 2007.

Het gebruik van flexibiliteitsmechanismen onder het convenant heeft geen impact op de verplichting om onder het EU ETS jaarlijks een hoeveelheid emissierechten in te leveren die overeenkomt met de emissies uit het voorgaande kalenderjaar.

¹ BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE van 21 december 2006 tot vaststelling van geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden voor de gescheiden productie van elektriciteit en warmte in toepassing van Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad (*Kennisgeving geschied onder nummer C(2006) 6817*)

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.

6. Procedures

Nadat het VBBV het monitoringverslag in het kader van het benchmarkingconvenant voor het kalenderjaar 2012 heeft goedgekeurd, oordeelt het VBBV of een bedrijf nog een resterende ATW moet overbruggen (zie 4). Het VBBV brengt ten laatste 14 kalenderdagen na het goedkeuren van dit monitoring verslag 2012 het bedrijf in kwestie en de Vlaamse overheid hiervan op de hoogte via een aangetekende brief.

Ten laatste 30 kalenderdagen nadat een bedrijf door het VBBV op de hoogte is gebracht van de resterende ATW ten gevolge van het niet uitvoeren van niet-afgetopte onrendabele maatregelen, bezorgt dit bedrijf aan het VBBV de berekening zoals uitgewerkt in paragraaf 5.

Ten laatste 30 kalenderdagen nadat het VBBV de berekening zoals uitgewerkt in paragraaf 5 heeft ontvangen verifieert het VBBV deze berekening. Het VBBV brengt het bedrijf op de hoogte van de -al dan niet- goedkeuring van de berekening. In geval van niet-goedkeuring wordt verwezen naar de rol op vlak van bemiddeling van de Commissie Benchmarking (art 9 van het convenant).

Ten laatste 30 kalenderdagen nadat het VBBV de berekening zoals uitgewerkt in paragraaf 5, heeft goedgekeurd, levert het bedrijf de emissierechten in op een persoonstegoedrekening op naam van het Vlaamse Gewest in het nationaal register der broeikasgassen. Gezien de timing van de verschillende stappen die doorlopen moet worden, zal de inlevering pas eind 2013, of in 2014 gebeuren. Na de inlevering van deze emissierechten ontvangt het bedrijf een bevestiging van de bevoegde autoriteit. Deze bevestiging is het bewijs dat er een equivalente inspanning geleverd werd met behulp van flexibiliteitsmechanismen.

7. Afrekening van het convenant

Artikel 20, lid 1 stelt dat de contractuele bepalingen tussen de overheid en de bedrijven van het benchmarkingconvenant in principe eindigen op 31 december 2012.

De contractuele verplichtingen lopen tot het einde van het jaar 2012, doch de correcte uitvoering van een aantal verplichtingen, in het bijzonder deze van 2012, kunnen echter niet eerder door het Verificatiebureau worden vastgesteld dan in de loop van het najaar van 2013.

De eindmonitoring en degelijke afrekening van het convenant met de overheid is ook van belang voor de vestigingen.

In eerste instantie kan hier verwezen worden naar de beschikking van de Europese Commissie dd. 10 februari 2005 betreffende steunmaatregel N 201/04 – België, waarin melding wordt gemaakt van een aantal voorwaarden onder dewelke accijnsverlagingen kunnen worden doorgevoerd. Ten aanzien van de Europese Commissie dienen o.a. volgende zaken te worden aangetoond, uitgevoerd of bewaakt:

- a) de gewestoverheden zullen zorgen voor een strikte monitoring van de verbintenissen die de ondernemingen of ondernemersverenigingen aangaan. Onafhankelijke instellingen, die door de twee respectieve gewestoverheden zijn erkend, zullen jaarlijks op de

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.

- energieovereenkomsten toezien en zullen vóór 2013 minstens driemaal de tenuitvoerlegging en de resultaten verifiëren (punt 46 van de beschikking);
- b) indien de jaarlijkse monitoringverslagen van de onafhankelijke instellingen uitwijzen dat een onderneming niet aan haar verplichtingen heeft voldaan, wordt deze onderneming van deelname aan de overeenkomsten uitgesloten en wordt met terugwerkende kracht een regulerende energiebelasting nageheven, ongeacht wat een gewest heeft toegezegd aan die onderneming (punt 46 van de beschikking);
- c) de Belgische autoriteiten bezorgen de Commissie jaarlijks een rapport over de tenuitvoerlegging van de steunregeling (punt 52 van de beschikking).

In uitvoering van punt b) worden de verbintenissen van de Vlaamse ondernemingen strikt gemonitord, minstens éénmaal per jaar, door een onafhankelijke instelling, het Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen (VBBV) voor wat betreft het Benchmarkingconvenant. Deze instelling monitort de uitvoering van de energieplannen, de gerealiseerde verlaging van het specifiek energieverbruik van de betrokken vestigingen per sector (dan wel per type installatie) en de daarmee samenhangende vermeden CO₂-emissies.

In uitvoering van b) dient het Verificatiebureau zo tijdig mogelijk vast te stellen of een vestiging toerekenbaar tekort schiet. Indien de vestiging hierop volgend geen uitvoering geeft aan artikel 19, lid 2 van het benchmarkingconvenant wordt aangenomen dat de Europese Commissie zal eisen dat er een regulerende energiebelasting dient te worden nageheven.

Voor wat betreft de andere voordelen van het convenant zal het Vlaamse Gewest, in uitvoering van artikel 19 lid 1, alles in het werk stellen om door middel van een eenzijdige actie over te gaan tot de schrapping van de in het kader van dit convenant ontstane voordelen, dan wel tot het inzetten van andere instrumenten.

Ook in het kader van het besluit energieplanning dient door de overheid steeds te kunnen worden nagegaan of er al dan niet een goedgekeurd energieplan/energiestudie beschikbaar is, opgesteld in het kader van de tweede periode van vier jaar in het convenant, en als dusdanig kan worden goedgekeurd in dat wettelijke kader.

Op basis van de monitoringresultaten beschikbaar in het najaar van 2013, specifiek inzake de uitvoering van 2012, kan bovengaande maar in de praktijk worden gebracht in de loop van 2014.

De afrekening van het convenant gebeurt aan de hand van de wereldtopbepaling aan het begin van de tweede en laatste periode van vier jaar en niet op het einde van deze periode. Er wordt geen nieuwe wereldtopstudie uitgevoerd in 2012.

Bovenvermelde monitoring en afrekening verlopen via de bestaande structuur, methodieken en afspraken van de Commissie Benchmarking/Verificatiebureau. Dit betekent concreet voor de partijen dat de afhandeling van het integrale convenant loopt tot eind 2014, in het bijzonder de bepalingen die betrekking hebben op de monitoring en de afrekening.

Toelichtingen op het Convenant Benchmarking energie efficiëntie hebben het doel de lezer op de hoogte te brengen van een actuele visie op de interpretatie van convenantclausules. Daarbij wordt rekening gehouden met uitspraken van de Commissie Benchmarking en met recente verificatiepraktijk. De teksten zullen worden aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en ervaring.